

150 år for Norges viktigste hus

Taler

Olemic Thommessen

Dato

3 mars 2016

Sted

Stortingssalen, Oslo

Omstendigheter

Stortingsbygningens 150-årsjubileum

1 Kjære medrepresentanter,

I 150 år har Stortinget holdt hus i denne bygningen.

5 Her er det moderne Norge formet, og ingen annen bygning har vært åsted for så mange av vårt lands viktigste øyeblikk.

Parlamentarismens gjennombrudd i 1884. Unionsoppløsningen i 1905.

10 Allmenn stemmerett for menn i 1898, stemmerett for kvinner i 1913, Kings Bay i 1963. Innføringen av folketrygden i 1966. Opprettelsen av Statens petroleumsfond i 1990. For å nevne noen av de avgjørende milepæler som har formet vår politiske historie.

15 Stortingsbygningen gir - som folkets egen gård - innbyggerne umiddelbare assosiasjoner til våre politiske friheter, vårt demokrati og Norge som en moderne stat. Slik er dette huset blant våre sterkeste nasjonale symboler.

20 Da stortingsbygningen stod ferdig i 1866, var den nyskapende og annerledes. Stortinget hadde endt opp med forslaget til den unge, svenske arkitekten Emil Victor Langlet.

Bygningen var særpreget. Den var en «Nutids-skabning» i tråd med det norske folkestyrets verdier - åpen, tilgjengelig og i det ytre lavmælt i sitt møte med publikum.

25

Den intime, men mektige stortingssalen er godt synlig fra utsiden. Fra Karl Johan kan forbipasserende skimte folkestyret i arbeid. Fasadens runde form

kommer folk i møte, der salen hviler på en arkade av det som opprinnelig var ni
30 likeverdige innganger. Til Stortinget skulle man kunne komme fra alle
himmelretninger.

Stortingsbygningen er det norske folkestyrets viktigste møteplass og arena, og
det viktigste arbeidsrommet i norsk politikk. Dermed fungerer den fortsatt i
35 tråd med intensjonen fra 1866.

I årene etter innvielsen kom de demokratiske fremskrittene tett. I eget bygg
kunne Stortinget lettere holde årlige møter. Partiene vokste frem. Antallet
representanter økte. Parlamentarismen ble innført, Politikken ble
40 profesjonalisert, og Stortinget styrket sin stilling.

Utsikten gjennom de høyreiste vinduene i rotunden gir oss som
stortingsrepresentanter en daglig påminnelse om den større sammenhengen vi
står i.

45 Rett overfor oss, på den neste høyden i byen, ligger Det kongelige slott. Med
stortingsbygningens plassering i en rettlinjet akse mot Slottet har folkemakten
fått sin rettmessige plassering vis a vis kongemakten. Og, diskre og
tilbaketrukket litt lenger opp i Akersgaten finner vi den tredje statsmakt,
50 Høyesterett.

Kjære medrepresentanter,

Stortingspresident Christie på 1814-maleriet ser mot oss fra sin plass i
55 riksforsamlingen. Men han ser også videre forbi og ut på Eidsvolls plass og
folket som passerer utenfor.

Med Christies blikk går det en linje fra Eidsvoll i 1814 til vårt daglige virke her i
huset og her i salen.

60 Stortingsbygningens utforming, plassering og historie er bærende i denne
fortellingen.

I dag feirer vi 150 år for Norges viktigste hus. Vi kan være stolte av å være med
65 på å føre dets historiske oppgave videre.

Kilde
www.stortinget.no

70 **Emner**
Jubileumstale, Norsk historie, Storting

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/150-ar-for-norges-viktigste-hus>

75

80

85

90

95

100

105